

1. Merisola – träna alfabetisk-fonologisk avkodning

1.1 CV, VC – ALFABETISK-FONOLOGISK AVKODNING, HÅLLJUD, LÅNG VOKAL.....	3
1.2 CV, VC – ALFABETISK-FONOLOGISK AVKODNING, HÅLLJUD, NYA VOKALER.....	7
1.3 CVC – ALFABETISK-FONOLOGISK AVKODNING, HÅLLJUD, LÅNG VOKAL	11
1.4 CVC – SKILJ PÅ RIKTIGA ORD OCH PSEUDOORD.....	15

Detta stödmaterial (*Automatisering 1*) är framtaget av forskargruppen Intensivsvenska vid Stockholms universitet. Just nu testas och utvärderas materialet inom Skolverkets försöksverksamhet med språkstärkande insatser under skollov. Denna version är uppdaterad 2026-02-06

1. Merisola – träna alfabetisk-fonologisk avkodning

Bakgrund och teori finns i dokumentet **Inramning och teoretiska utgångspunkter**. Instruktioner om hur materialet kan användas finns i dokumentet **Lärarhandledning**. Där ges förklaring till hur materialet är uppbyggt och hur undervisning mot automatisering på alfabetisk-fonologisk och ortografisk-morfemisk nivå kan genomföras.

Övningsmaterialet ges i två versioner. I **lärarens del** finns korta beskrivningar av vad övningarna handlar om, jämte själva övningsmaterialet. Direkt efter kommer ett renare kopierings- och redigeringsunderlag (**kopieringsdel**). Därifrån kan läraren enkelt klippa och klistra och på andra sätt anpassa materialet efter de lektioner han eller hon ska genomföra. I lärarens del ges orden i allmänhet i tabeller, medan de i kopieringsdelen är uppställda i kolumner med tabbar. Läraren bör kunna använda ettdera formatet för sina behov. Kopieringsdelen är också sidbruten på ett sätt som möjliggör direkt utskrift om läraren skulle vilja ge hela blad till eleverna eller projicera direkt från ett papper.

Innehåll: Långa vokaler. De fonemgrafem som används är *merisola* (*silorema, solarmie*). Färglagt fält innebär lite mer krävande formvariation. Detta relativt enkla material kan lämpa sig för att träna gruppen att läsa högt koordinerat och i rytm, så att den färdigheten sedan kan tas med till de mer avancerade avkodningen i 2.1 och 2.2. Antalet ord per rad är satt till det jämna talet sex för att underlätta rytmiseringar av olika slag.

lärarens del

(Clker-Free-Vector-Images, Pixabay)

1.1 CV, VC – Alfabetisk-fonologisk avkodning, hålljud, lång vokal

Översikt	fonemgrafem	stavelser
kärna:	a, i	CV, VC
koda:	l, s, r	
ansats:	m, l, s	

a) Läs stavelser. Var noga med vokallängden

ma   mi   ma   ma   mi   ma
mi   mi   ma   mi   ma   ma
al   il   il   al   al   il
il   al   il   il   al   il

mi   mi   ma   mi   ma   mi
al   il   il   al   al   il
ma   mi   ma   ma   mi   mi
il   al   il   il   al   al

li   li   la   li   la   la
la   li   la   la   li   la
as   is   is   as   as   is
is   as   is   is   as   is

la   li   la   la   li   la
as   is   is   as   as   is
li   li   la   li   la   la
is   as   is   is   as   is

sa	si	sa	sa	si	si
si	si	sa	si	sa	si
ar	ir	ir	ar	ar	ir
ir	ar	ir	ir	ar	ar

sa	si	sa	sa	si	sa
ar	ir	ir	ar	ar	ir
si	si	sa	si	sa	sa
ir	ar	ir	ir	ar	ir

ma	si	ma	sa	mi	si
mi	si	sa	ma	sa	si
al	ir	il	ar	al	ir
is	al	ir	is	as	al

(Clker-Free-Vector-Images, Pixabay)

ma	mi	ma	ma
mi	ma	mi	mi
ma	mi	ma	ma
al	il	il	al
al	il	il	al
il	il	al	il
mi	mi	ma	mi
ma	mi	al	il
il	al	al	il
ma	mi	ma	ma
mi	mi	il	al
il	il	al	al
li	li	la	li
la	la	la	li
la	la	li	la
as	is	is	as
as	is	is	as
is	is	as	is

la	li	la	la
li	la	as	is
is	as	as	is
li	li	la	li
la	la	is	as
is	is	as	is

sa	si	sa	sa
si	si	si	si
sa	si	sa	si
ar	ir	ir	ar
ar	ir	ir	ar
ir	ir	ar	ar

sa	si	sa	sa
si	sa	ar	ir
ir	ar	ar	ir
si	si	sa	si
sa	sa	ir	ar
ir	ir	ar	ir

ma	si	ma	sa
mi	si	mi	si
sa	ma	sa	si
al	ir	il	ar
al	ir	is	al
ir	is	as	al

(OpenClipart-Vectors, Pixabay)

1.2 CV, VC – Alfabetisk-fonologisk avkodning, hålljud, nya vokaler

Översikt	fonemgrafem	stavelser
kärna:	e, o, (i, a)	CV, VC
koda:	r, s, l	
ansats:	r, l, s, m	

a) Läs stavelser. Var noga med vokallängden

re   ro   re   re   ro   ro
 ro   re   re   ro   ro   re
 er   or   er   er   or   or
 or   er   er   or   er   er

ro   re   re   ro   ro   re
 er   or   er   er   or   or
 or   er   er   or   er   er
 re   ro   re   re   ro   ro

lo   le   le   lo   lo   le
 le   lo   le   le   lo   lo
 es   os   es   es   os   os
 os   es   es   os   es   es

es   os   es   es   os   os
 lo   le   le   lo   lo   le
 os   es   es   os   es   es
 le   lo   le   le   lo   lo

mo	me	me	mo	mo	me
me	mo	me	me	mo	mo
el	ol	el	el	ol	ol
ol	el	el	ol	el	el

mo	me	me	mo	mo	me
ol	el	el	ol	el	el
me	mo	me	me	mo	mo
el	ol	el	el	ol	ol

b) Läs stavelser. Var noga med placeringen av konsonanten och med vokallängd

ma	mi	se	mo	me	mi
le	mo	re	me	so	mo
el	os	es	er	or	ro
ol	el	il	os	le	el
me	ri	so	la	ri	la

(OpenClipart-Vectors, Pixabay)

re ro re re

ro ro ro re

re ro ro re

er or er er

or or or er

er or er er

ro re re ro

ro re er or

er er or or

or er er or

er er re ro

re re ro ro

lo le le lo

lo le le lo

le le lo lo

es os es es

os os os es

es os es es

es	os	es	es
os	os	lo	le
le	lo	lo	le
os	es	es	os
es	es	le	lo
le	le	lo	lo

mo	me	me	mo
mo	me	me	mo
me	me	mo	mo
el	ol	el	el
ol	ol	ol	el
el	ol	el	el

mo	me	me	mo
mo	me	ol	el
el	ol	el	el
me	mo	me	me
mo	mo	el	ol
el	el	ol	ol

ma	mi	se	mo
me	mi	le	ro
re	me	so	mo
el	os	es	er
or	ro	ol	el
il	os	le	el
me	ri	so	la
ri	la		

(Graphisty, Pixabay)

1.3 CVC – Alfabetisk-fonologisk avkodning, hålljud, lång vokal

Översikt	fonemgrafem	stavelser
kärna:	e, o, a, i	VC, CVC,
koda:	r, s, l, m	CVV, CVCV
ansats:	r, s, l, m	

a) Läs stavelser, var noga med vokallängd

mal	mil	mar	mas	mim	mil
mil	mis	mam	mir	mal	mis
rol	res	rel	ror	ros	res
mer	mor	ler	ser	sor	mor
lal	sil	mil	ral	mal	sil
sil	sal	ril	mil	sal	sal
rel	ros	rer	res	rol	ros
sor	ser	ler	mor	mer	ser
mes	mos	res	les	sos	mos
los	les	ler	lor	lol	les
rol	res	rer	ros	mor	res
mos	mem	rel	ros	mes	mem
mim	mis	rar	mil	ras	mis
ris	sil	ril	ral	ram	sil
mas	min	sal	mal	mil	min
sil	sol	mil	mor	mas	sol

lis	lir	lam	lil	sal	lir
las	lam	lis	ras	ris	lam
mer	mor	mel	mes	mos	mor
mas	mis	los	os	as	mis
mes	los	res	ses	sol	los
los	ler	rel	lor	mor	ler
mos	ses	les	ras	mel	ses
mer	los	lel	sel	lar	los

b) Läs stavelser och ord, var noga med vokallängd i den betonade stavelsen

mas	mil	seo	moa	sol	mil
reo	mor	rea	mea	osa	mor
ela	ose	lesa	ser	mora	ose
mol	sel	mila	rosa	lea	sel

(Graphisty, Pixabay)

mal	mil	mar	mas
mim	mil	mil	mis
mam	mir	mal	mis
rol	res	rel	ror
ros	res	mer	mor
ler	ser	sor	mor
lal	sil	mil	ral
mal	sil	sil	sal
ril	mil	sal	sal
rel	ros	rer	res
rol	ros	sor	ser
ler	mor	mer	ser
mes	mos	res	les
sos	mos	los	les
ler	lor	lol	les
rol	res	rer	ros
mor	res	mos	mem
rel	ros	mes	mem

mim	mis	rar	mil
ras	mis	ris	sil
ril	ral	ram	sil
mas	min	sal	mal
mil	min	sil	sol
mil	mor	mas	sol

lis	lir	lam	lil
sal	lir	las	lam
lis	ras	ris	lam
mer	mor	mel	mes
mos	mor	mas	mis
los	os	as	mis

mes	los	res	ses
sol	los	los	ler
rel	lor	mor	ler
mos	ses	les	ras
mel	ses	mer	los
lel	sel	lar	los

mas	mil	seo	moa
sol	mil	reo	mor
rea	mea	osa	mor
ela	ose	lesa	ser
mora	ose	mol	sel
mila	rosa	lea	sil

(OpenClipart-Vectors, Pixabay)

1.4 CVC – Skilj på riktiga ord och pseudoord

Översikt	fonemgrafem	stavelser
kärna:	e, o, a, i	VC, CVC,
koda:	r, s, l, m	CVV, CVCV
ansats:	r, s, l, m	

c) Läs ord; var noga med vokallängd; namn skrivs med stor bokstav

mal	mil	mara	masa	mima	mil
mil	mis	mam	Mir	mal	mis
rol	res	rel	ror	ros	res
mer	mor	ler	ser	sor	mor
lal	sil	mil	ral	mal	sil
sil	sal	ril	mil	sal	sal
rel	ros	rer	res	rol	ros
sor	ser	ler	mor	mer	ser
mes	mos	resa	les	sos	mos
Los	les	ler	lor	Lola	lera
rol	res	rer	ros	mor	res
mos	mem	rel	ros	mes	mem
mim	mis	rar	mil	ras	mis
ris	sil	ril	ral	ram	sil
mas	min	sal	mal	mil	mina
sil	sol	mil	mor	mas	sol
Lisa	lir	lam	lila	sal	lira
las	lam	lisa	rasa	ris	lam
mera	mor	mel	mes	mos	mor
mas	mis	losa	os	as	Mira

mes	Los	res	ses	sola	los
Lola	lera	era	Ola	mor	ler
mosa	ses	les	ras	mel	ses
mer	los	lel	sel	alar	Lale

d) Läs stavelser och ord, var noga med vokallängd i den betonade stavelsen

masa	mila	sol	Moa	sola	mil
reo	mor	rea	Mea	osa	mor
ela	Mose	lesa	ser	mora	ose
mol	sel	mila	rosa	Lea	Emil

(OpenClipart-Vectors, Pixabay)

mal	mil	mara	masa
mima	mil	mil	mis
mam	Mir	mal	mis
rol	res	rel	ror
ros	res	mer	mor
ler	ser	sor	mor
lal	sil	mil	ral
mal	sil	sil	sal
ril	mil	sal	sal
rel	ros	rer	res
rol	ros	sor	ser
ler	mor	mer	ser
mes	mos	resa	les
sos	mos	Los	les
ler	lor	Lola	lera
rol	res	rer	ros
mor	res	mos	mem
rel	ros	mes	mem
mim	mis	rar	mil
ras	mis	ris	sil
ril	ral	ram	sil
mas	min	sal	mal
mil	mina	sil	sol
mil	mor	mas	sol

Lisa	lir	lam	lila
sal	lira	las	lam
lisa	rasa	ris	lam
mera	mor	mel	mes
mos	mor	mas	mis
losa	os	as	Mira
mes	Los	res	ses
sola	los	Lola	lera
era	Ola	mor	ler
mosa	ses	les	ras
mel	ses	mer	los
lel	sel	alar	Lale

masa	mila	sol	Moa
sola	mil	reo	mor
rea	Mea	osa	mor
ela	Mose	lesa	ser
mora	ose	mol	sel
mila	rosa	Lea	Emil